

Gramatyka opisowa języka polskiego - opis przedmiotu

Informacje ogólne	
Nazwa przedmiotu	Gramatyka opisowa języka polskiego
Kod przedmiotu	09.3-WH-FiPIP-WH-FPP-GOP1-S19
Wydział	Wydział Humanistyczny
Kierunek	Filologia polska
Profil	ogólnoakademicki
Rodzaj studiów	pierwszego stopnia z tyt. licencjata
Semestr rozpoczęcia	semestr zimowy 2022/2023

Informacje o przedmiocie	
Semestr	2
Liczba punktów ECTS do zdobycia	5
Typ przedmiotu	obowiązkowy
Język nauczania	polski
Sylabus opracował	dr hab. Anna Wojciechowska, prof. UZ

Formy zajęć					
Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze (stacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne)	Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne)	Forma zaliczenia
Wykład	30	2	-	-	Zaliczenie
Ćwiczenia	30	2	-	-	Zaliczenie na ocenę

Cel przedmiotu

Wyposażenie studenta w wiedzę na temat funkcjonowania systemu języka polskiego i jego podsystemów (fonologicznego, morfologicznego i syntaktycznego). Kształcenie umiejętności analizy zjawisk językowych na poszczególnych poziomach struktury języka.

Wymagania wstępne

Wiedza o współczesnym języku polskim zdobyta na wcześniejszych etapach edukacji.

Zakres tematyczny

Wykłady

1. Język jako system. Podsystemy języka. Miejsce gramatyki w systemie języka.
2. Kryteria klasyfikacji polskich głosek (spółgłoski i samogłoski). Odmianki głosek. Głoski niesylabiczne.
3. Wymowa samogłosek nosowych we współczesnej polszczyźnie.
4. Upodobnienia fonetyczne i ich rodzaje. Upodobnienie a uproszczenie.
5. Fonetyka a fonologia, głoska a fonem, opozycje fonologiczne, warianty fonemu.
6. Wyraz, leksem, morfem. Klasyfikacja morfemów (strukturalna, dystrybucyjna, funkcjonalna).
7. Słowotwórstwo, fleksja, morfonologia. Derywat a forma fleksyjna. Struktura derywatu. Rodzaje słowotwórstwa.
8. Klasyfikacja derywatów. Znaczenie realne a znaczenie strukturalne. Kategoria słowotwórcza a typ słowotwórczy.
9. Polszczyzna jako język fleksyjny. Struktury aglutynacyjne w języku polskim.
10. Typy form fleksyjnych. Paradigmat fleksyjny, typy paradigmatów.
11. Kategorie morfologiczne polszczyzny (imienne i werbalne).
12. Jednostki analizy składniowej. Klasyfikacja wypowiedzi.
13. Stosunki syntaktyczne w wypowiedzeniu. Akomodacja syntaktyczna. Konotacja.

Ćwiczenia

1. Alfabet fonetyczny.
2. Budowa narządów mowy (aparat respiracyjny, fonacyjny, artykulacyjny).
3. Charakterystyka artykulacyjna spółgłosek.
4. Charakterystyka artykulacyjna samogłosek.
5. Transkrypcja fonetyczna tekstu.
6. Analiza upodobnień fonetycznych.
7. Rozpoznawanie opozycji fonologicznych.
8. Kategorie słowotwórcze rzeczowników.
9. Analiza słowotwórcza rzeczowników.
10. Analiza słowotwórcza a morfemowa wyrazów (rzeczowniki, przymiotniki, czasowniki).

Metody kształcenia

Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
student zna podstawową terminologię z zakresu fonetyki, fonologii, morfologii i składni współczesnego języka polskiego	KFP1_W02	- bieżąca kontrola na zajęciach - odpowiedź ustna - sprawdzian z progami punktowymi - test z pytaniami zamkniętymi i otwartymi - zadanie bez oceny	- Wykład - Ćwiczenia
student ma uporządkowaną wiedzę z zakresu fonetyki, fonologii, morfologii i składni współczesnego języka polskiego	KFP1_W05	- bieżąca kontrola na zajęciach - odpowiedź ustna - sprawdzian z progami punktowymi - test z pytaniami zamkniętymi i otwartymi - zadanie bez oceny	Ćwiczenia
student ma świadomość kompleksowej natury języka i wielopoziomowości jego funkcjonowania (od zamkniętego zbioru asementycznych w izolacji dźwięków, poprzez semantyczne morfemy, leksemy i ich realizacje w postaci wyrazów tekstowych, aż do komunikatów – wypowiedzeń)	KFP1_W15	- bieżąca kontrola na zajęciach - dyskusja - odpowiedź ustna	- Wykład - Ćwiczenia
podczas analizy zjawisk językowych na poszczególnych poziomach struktury języka student posługuje się podstawowymi pojęciami i paradygmatami badawczymi z zakresu językoznawstwa	KFP1_U12	- bieżąca kontrola na zajęciach - sprawdzian z progami punktowymi - test z pytaniami zamkniętymi i otwartymi - zadanie bez oceny	Ćwiczenia
student właściwie ocenia zakres posiadanej wiedzy i swoje umiejętności, rozumie potrzebę dalszego kształcenia i rozwoju	KFP1_K01	- dyskusja - obserwacja i ocena aktywności na zajęciach - odpowiedź ustna	Ćwiczenia
student efektywnie pracuje w zespole i pod kierunkiem	KFP1_K03	- dyskusja - obserwacja i ocena aktywności na zajęciach - obserwacje i ocena umiejętności praktycznych studenta - zadanie bez oceny	Ćwiczenia

Warunki zaliczenia

Aktywny udział w zajęciach, poprawne wykonanie zadań bez oceny, pozytywne wyniki sprawdzianów i testów na ocenę (stosowana skala ocen: 60 % - dostateczny, 75 % - dobry, 90 % - bardzo dobry).

Ocena: średnia arytmetyczna ocen za aktywność na zajęciach, za sprawdziany i testy.

Nieobecności na zajęciach: dozwolona jedna, każda następna wymaga zaliczenia na konsultacjach.

Tryb IOS: udział w zajęciach 50-60%, wywiązanie się z ustalonych indywidualnie warunków zaliczenia.

Literatura podstawowa

Bańko M., *Wykłady z polskiej fleksji*, Warszawa 2004.

Grzegorczykowa R., *Wykłady z polskiej składni*, Warszawa 1999.

Nagórko A., *Podręczna gramatyka języka polskiego*, Warszawa 2010.

Nagórko A., *Zarys gramatyki polskiej*, Warszawa 2003.

Ostaszewska D., Tambor J., *Fonetyka i fonologia współczesnego języka polskiego*, Warszawa 2012.

Strutyński J., *Gramatyka polska*, Kraków 2006.

Literatura uzupełniająca

Encyklopedia języka polskiego, red. S. Urbańczyk Wrocław 1994.

Gramatyka współczesnego języka polskiego. Fonetyka i fonologia, red. H. Wróbel, Kraków 1995.

Gramatyka współczesnego języka polskiego. Morfologia, red. R. Grzegorzczkova, R. Laskowski, H. Wróbel, Warszawa 1999.

Grzegorzczkova R., *Zarys słowotwórstwa polskiego. Słowotwórstwo opisowe*, Warszawa 1982.

Klemensiewicz Z., *Podstawowe wiadomości z gramatyki języka polskiego*, Warszawa 2001.

Wierzchowska B., *Fonetyka i fonologia języka polskiego*, Wrocław 1980.

Uwagi

Egzamin obejmuje cały zakres tematyczny przedmiotu (semestr drugi i trzeci).

Zmodyfikowane przez dr hab. Anna Wojciechowska, prof. UZ (ostatnia modyfikacja: 02-05-2022 12:23)

Wygenerowano automatycznie z systemu SylabUZ